

Program för föreningen Bibliotek i Samhälle

Reviderat och antaget på BiS årsmöte i Borås 13 mars 2009

Föreningen Bibliotek i Samhälle (BiS) vill på socialistisk grund – men partipolitiskt obunden – verka för ett demokratiskt samhälle och ett biblioteksväsen till för alla. För BiS representerar socialismen idén om mänsklig frigörelse och utveckling, baserad på jämlik fördelning av materiella, sociala och kulturella tillgångar. BiS vill genom kampen för ett progressivt biblioteksväsen motverka klyftor och orättvisor nationellt och internationellt.

Föreningen BiS skall genom tidskriften bis och i andra sammanhang initiera och delta i biblioteks-, kultur- och samhällsdebatten. Föreningen skall genom mötesverksamhet, sin webbplats och på andra digitala arenor, utveckla och fördjupa biblioteksfrågorna ideologiskt och kunskapsmässigt.

BIBLIOTEK I SAMHÄLLE

De senaste decennierna har informations- och kommunikationstekniken (IKT) förändrat förutsättningarna och villkoren för hur information produceras, förmedlas och tillgängliggörs. IKT ger ökad tillgång till information, men medför också risk för vidgade informations- och kunskapsklyftor. Globalisering och en större kulturell mångfald innebär stora möjligheter till dynamiskt och berikande kulturutbyte – men också mer makt till växande mediamonopol och därav följande risk för likriktning.

Här har biblioteken en roll som plats för det alternativa, ickekommersiella, den långa svansen, de många subkulturerna.

Överstatliga tendenser i EU utgör ett latent hot mot den skandinaviska modellen genom att kräva avregleringar, nya copyrighttillämpningar och att biblioteksverksamhet definieras i marknadens termer, inte kulturpolitikens.

BiS anser att biblioteken har en samhällsbärande roll – ett public service-uppdrag i yttrandefrihetens och mångfaldens tjänst. Biblioteken skall ge människor möjligheter att skaffa sig kunskap och information om exempelvis samhällsrelaterade, ekonomiska, tekniska och naturvetenskapliga sammanhang för att kunna använda de demokratiska fri- och rättigheterna på ett kreativt och solidariskt sätt.

Bibliotekens uppgift är att försvara och utveckla det demokratiska samhället. Bibliotekets utbud, öppettider och lokalens och de digitala arenornas utformning skall erbjuda upplevelser i olika former, ge uttrycksmöjligheter och skapa förutsättningar för engagemang. Trots ljud- och bildmediers ökade roll är den språkliga förståelsen grunden för vidareförmedling av kunskap och kultur. Under överskådlig framtid kommer vår kultur och demokrati att bygga på det skrivna ordet. Förmågan att kunna tillgodogöra sig en text, och att själv kunna uttrycka sig i tal och skrift är avgörande för individers och grupperns möjlighet att delta i samhällslivet.

Bibliotekets utökade uppdrag i ett samhälle med många språk och nya mediaformer förutsätter större resurser för att undvika kvalitetssänkning och avgiftsfinansiering.

BIS VILL DÄRFÖR ARBETA FÖR:

- en bibliotekslag och en samlad nationell bibliotekspolitik som också tar hänsyn till kvalitet och som garanterar en jämlik biblioteksstandard för alla medborgare

- att behålla och utveckla kvaliteten i offentligt drivna bibliotek genom att biblioteksväsendet tillförs mer resurser för sitt vidgade uppdrag
- att det skrivna ordet, oberoende av lagringsform, är bibliotekets primära uppdrag
- att bibliotekslagen ska skärpas och fastslå folkbibliotekets public-serviceuppdrag

FRI OCH JÄMLIK TILLGÅNG TILL BIBLIOTEK

BiS arbetar för en fri och jämlik tillgång till informations- och kunskapskällor. Ett led i detta är att biblioteken ges möjligheter och uppdraget att arbeta kvalitetsmedvetet och folkbildande och utgöra ett alternativ till det kommersiella utbudet. En förutsättning för det är att biblioteken fortsätter att drivas i offentlig regi och kan vidmakthålla och vidareutveckla sitt väl fungerande nätverk av samverkande bibliotek.

Bibliotekens medieurlval ska ge möjlighet till livslångt lärande och vara en del i folkbildningen. Folk- och skolbibliotekens uppgift är här att överbrygga de informations- och kunskapsklyftor som finns på grund av sociala, kulturella, utbildningsmässiga och ekonomiska klasskillnader.

BIS VILL DÄRFÖR ARBETA FÖR:

- att bibliotekslagen revideras så att gratisprincipen innefattar även datoranvändningen på biblioteken
- att avgifternas roll på biblioteken granskas och diskuteras
- att biblioteken tillhandahåller ett kvalitetsurval av skönlitteratur, facklitteratur, tidskrifter, digitalt lagrade medier och e-medier på så många som möjligt av de språk som talas i landet
- en ökad satsning på lärcenter, skolbibliotek, biblioteksservice i glesbygd och förorter samt uppsökande arbete på arbetsplatser, institutioner, m.m.
- att barn prioriteras, barns perspektiv beaktas, barn ges möjlighet att utveckla sitt språk och sin läsning och att barns behov av böcker och andra medier tillgodoses genom tillgång till bibliotek i närmiljön

BIBLIOTEK I DIALOG

Alla skall ha möjlighet att bevara och vidareutveckla sin personliga, kulturella och medborgerliga identitet inom det demokratiska samhällets ramar. Bibliotekets uppdrag är att fungera utjämnande och komma alla samhällsgrupper till del, inte bara redan motiverade grupper och individer.

Bibliotekens arbete skall bidra till jämställdhet och integration.

Biblioteksanvändarna skall vara i centrum för bibliotekens verksamhet, d.v.s. biblioteken skall i dialog med användare utveckla bibliotekens utbud av media och aktiviteter. BiS arbetar för ett bibliotek som är en mötesplats i tid och rum för tankar, upplevelser och kulturyttringar.

BIS VILL DÄRFÖR ARBETA FÖR:

- ett ökat brukarperspektiv, exempelvis genom omvärldsanalyser som tydliggör de behov som finns i lokalsamhället.

- att biblioteket ska präglas av och utvecklas genom en ständig dialog med såväl brukarna som de politiska uppdragsgivarna.
- att biblioteket ska ta tillvara och vidareutveckla sin funktion som en aktiv neutral arena för dialog mellan medborgare och makthavare.
- att bibliotek ges förutsättningar att arbeta pedagogiskt för att utbilda och orientera användare i ett brett utbud av kunskapskällor
- att sekretesslagen revideras så att samma sekretessregler gäller för användning av bibliotekets datorer som för medielån